

Sygn. akt II Ca 756/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Wojtkiewicz
-----------------	-------------------------

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 29 sierpnia 2014 roku w Szczecinie

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G.

przeciwko P. K.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 02 kwietnia 2014 r., sygn. akt III C 2686/13

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 02 kwietnia 2014 r. Sygn. akt III C 2686/13 Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie oddalił powództwo B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. przeciwko P. K. o zapłatę.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że o ile bezspornie pozwany zawarł z (...) Bank S.A. umowę, to nie sposób stwierdzić w wyniku jakich zdarzeń powstało zobowiązanie do zwrotu kapitału w kwocie 2342,81 zł od jakich konkretnie należności, za jaki okres, wg. jakiej stopy, a także czy za opóźnienie czy od wykorzystanego kapitału powód naliczył odsetki na sumę 1195,40 r., jak również w związku z jakimi zdarzeniami naliczono koszty wynoszące 114,51 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie apelacją zaskarżyła w całości strona powodowa zaskarżonemu wyrokowi zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w błędnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i uznaniu, że złożona przez powoda umowa zawarta przez pozwanego z poprzednim Wierzycielem, wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda, umowy cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika, Bankowy Tytuł Egzekucyjny dokumenty postępowania egzekucyjnego nie stanowią dowodu na okoliczność potwierdzającą wysokość nabytej wierzytelności przez powoda;
2. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. polegające na błędnym uznaniu że strona powodowa nie przedłożyła dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków z których wywodzi skutki prawne, a tym samym nie udowodniła okoliczności nabycia wierzytelności co do wysokości, jakiej domagała się w pozwie, podczas gdy wy zadłużenia wynika wprost z przedłożonych do akt sprawy dokumentów;

3. naruszenie art. 230 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu i uznaniu okoliczności istnienia oraz wysokości zadłużenia pozwanego za nieudowodnioną, podczas gdy powód przedłożył dokumenty wykazujące wysokość roszczenia;

4. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez całkowite pominięcie przy swej przedłożonych przez powoda dowodów w postaci: Bankowego Tytułu Egzekucyjnego dokumentów znajdujących się w aktach postępowania egzekucyjnego, wyciągu z załączonych do umowy cesji wierzytelności.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku i:

a) zasądzenie całości roszczenia zgłoszonego w pozwie,

b) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za I instancję według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, a także kosztów procesu według norm prawem przepisanych za II instancję;

względnie o:

2) uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji pozostawienie temu sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji strona powodowa wskazała, iż ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji są całkowicie chybione i nie znajdują żadnego oparcia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Co więcej, czyniąc ustalenia w tym przedmiocie Sąd dopuścił się rażącego naruszenia przepisów postępowania cywilnego. Apelujący zarzucił, iż rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd pominął kwestię, iż powód na dowód wysokości oraz nabytej wierzytelności poza wyciągiem z ksiąg rachunkowych, przedłożył umowę zawartą z poprzednim wierzycielem, wyciąg z umowy cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika, Bankowy Tytuł Egzekucyjny, dokumenty świadczące o egzekucji z tytułu przedmiotowej umowy, rozliczenie wierzytelności Wskazane dokumenty w sposób kompletny i wystarczający zdaniem apelującego potwierdzają fakt nabycia wierzytelności przez B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny w określonej wysokości. We wspomnianym wyżej załączniku do umowy cesji wierzytelności zostało zobrazowane zadłużenie pozwanego na dzień cesji wierzytelności, ściślej: wskazano kwoty: kwotę kapitału, odsetek oraz kosztów naliczonych przez Bank. Apelujący dalej podkreślił, iż niezrozumiałe dla powoda jest oddalenie powództwa motywowane rzekomym brakiem udowodnienia wysokości roszczenia, wobec spłaty części zobowiązania przez stronę pozwaną. Sąd dochodząc do takiego wniosku - dalej podkreślał apelujący - nie wziął jednakże pod uwagę specyfiki limitu udzielanego na karcie kredytowej.

Nawiązując natomiast do oceny mocy dowodowej wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu, to apelujący ponownie podkreślił, że wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu stanowi jednoznaczne potwierdzenie faktu zaksięgowania danej wierzytelności w księgach i samym stanowi ewidentny dowód nabycia danej wierzytelności. Dalej apelujący wskazał, iż z treści uzasadnienia wyroku jednoznacznie wynika, że Sąd uznał przejście wierzytelności na rzecz powoda za skuteczne. Zwrócił uwagę na pewną niekonsekwencję Sądu I instancji, który z jednej strony dał wiarę dowodom w postaci wyciągu z umowy cesji wierzytelności wraz z wyciągiem załącznika na okoliczność zawarcia umowy, wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda, z drugiej zaś pominął je całkowicie przy uwzględnianiu wysokości wierzytelności przypadającej na dzień cesji. Apelujący zatem podkreślił, iż powód w wyniku umowy cesji wierzytelności nabył należność, w skład której wchodziły:

1. Kapitał w wysokości 2.342,81 zł — stanowiący niespłaconą kwotę z tytułu udzielonego kredytu odnawialnego;

2. odsetki umowne banku w wysokości 355,16 zł — odsetki naliczone przez bank od dnia 08.04.2010 r. do dnia 17.11.2010 r., zgodnie z 1 Umowy;

3. odsetki karne w wysokości 264,19 zł — są to odsetki, jakie naliczył bank w związku z nieterminową spłatą zobowiązania, zgodnie z 9 Umowy;
4. koszty ubezpieczenia w wysokości 9,51 zł — to koszty, jakie poniósł bank w związku z udzieleniem ochrony ubezpieczeniowej;
5. koszty windykacyjne banku w wysokości 60,00 zł — to koszty, jakie poniósł bank w związku z podjęciem czynności mających na celu wyegzekwowanie roszczenia;
6. pozostałe koszty banku w wysokości 45,00 zł — to inne koszty banku związane z uruchomieniem i obsługą kredytu;

Powyższe zostało stwierdzone bankowym tytułem egzekucyjnym.

Zdaniem apelującego powód przedłożył wszelkie konieczne i potrzebne dowody w celu wykazania zarówno powyższej okoliczności, jak i dowiódł że zasadne jest jego prawo do dochodzenia całej należności w niniejszym postępowaniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

W niniejszej sprawie nie było kwestionowane, że pomiędzy pozwanym a (...) Bank S.A. w W. który połączył się ze zbywcą wierzytelności (...) S.A z siedzibą w P. Oddział w W. w dniu 18.09.2007 r. została zawarta umowa o kredyt na cele konsumpcyjne w wysokości 1867 zł oraz kredyt o kartę kredytową z limitem 1000 zł.

Nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego również i to, że doszło do skutecznego nabycia wierzytelności przez powoda, bowiem zgodnie z art. 509 § 1 k.c. kredytodawca - wierzyciel może bez zgody konsumenta - dłużnika przenieść na osobę trzecią wierzytelność z tytułu umowy o kredyt konsumencki. Wraz z wierzytelnością na nabywcę przechodzą wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenia o odsetki (art. 509 § 2 k.c.). „Jeżeli dłużnik banku będący kredytobiorcą nie dotrzymuje warunków udzielenia kredytu, bank może dokonać przelewu wierzytelności na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego bez zgody zarówno tego dłużnika, jak i dłużnika banku z tytułu zabezpieczenia kredytu” (wyrok Sądu Najwyższego z 13 maja 2010 r., IV CSK 558/09, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2011 r., I CSK 118/10).

Powód jako nabywca wierzytelności na podstawie umowy cesji z dnia 27 kwietnia 2012 roku jest legitymowany czynnie do wytoczenia powództwa. Przesądzenie legitymacji procesowej nie jest jednoznaczne z przesądzeniem istnienia samej wierzytelności jak jej wysokości. Przelew nie przerzuca też ciężaru dowodu na pozwanego.

W obowiązującym systemie prawnym obowiązek gromadzenia dowodów ciąży na stronach zgodnie z treścią art. 232 k.p.c. a aktywność dowodowa sądu ma jedynie charakter uzupełniający. Rolą sądu nie jest zatem przeprowadzenie z urzędu i poszukiwanie dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd winien przejawiać aktywność w poszukiwaniu dowodów w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach np. w razie bezwzględnej nieważności czynności prawnej, gdy nabierze przekonania, że proces jest fikcyjny itp. W przedmiotowym postępowaniu z uwagi na podstawę dochodzonego roszczenia oraz art. 6 k.c. to na powodzie spoczywał ciężar wykazania: istnienia zaległości po stronie pozwanej, wymagalności roszczenia, sposobu wyliczenia odsetek oraz istnienia podstawy do naliczenia kosztów.

Z treści pozwu wynika, iż powód dochodzi należności w łącznej kwocie 3076,67 zł, w tym 2342,81 zł tytułem kapitału; 619,35 zł tytułem odsetek umownych naliczanych w wysokości zgodnie z treścią zawartej z pozwanym umowy o kartę kredytową, 114,51 złotych tytułem kosztów poniesionych przez banku w związku z uruchomieniem oraz bieżącą obsługą kredytu. Przy czym dalej wskazuje, iż łączna wysokość zadłużenia na dzień 08.05.2013 r. została stwierdzona dokumentem księgowym w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda i wynosi 2342,81 zł tytułem kapitału; 1195,40 zł tytułem odsetek, 114,51 zł tytułem kosztów.

Warto w tym miejscu podkreślić, iż w myśl art. 194 ust. 1 ustawy o funduszach z dnia 27 maja 2004 r. (Dz. U. Nr 146, poz. 1546 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od dnia 20 lipca 2013 r., wyciągi z ksiąg rachunkowych funduszu mają moc dokumentów urzędowych w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c., lecz zgodnie z art. 194 ust. 2 tej ustawy, dodanym ww. ustawą, nie mają mocy dokumentów urzędowych w postępowaniach cywilnych. Oczywiście wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszy został sporządzony przed powyższą zmianą. Jednakże jeszcze przed wprowadzeniem omawianej regulacji, w orzecznictwie prezentowane było stanowisko, że wynikające z art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 194 ustawy z 2004 r. o funduszach inwestycyjnych domniemanie zgodności z prawdą danych ujawnionych w wyciągu funduszu sekurytyzacyjnego należy ściśle wiązać tylko z tymi okolicznościami, które według przepisów szczególnych powinny być przedmiotem zapisów w księgach rachunkowych prowadzonych przez fundusz sekurytyzacyjny. Wyciąg z ksiąg funduszu nie może zawierać innych danych ponad te, które ujawniane są w samych księgach rachunkowych według przepisów ustawy z 1994 r. o rachunkowości i przepisów wykonawczych do tej ustawy. Dane ujmowane w księgach rachunkowych funduszu oraz wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić dowód jedynie tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia, np. cesji wierzytelności. Dokumenty te potwierdzają więc sam fakt zdarzenia w postaci cesji wierzytelności. Nie stanowią one jednak dowodu istnienia i wysokości nabytej wierzytelności. Okoliczności te, w razie ich kwestionowania przez stronę przeciwną, powinien wykazać fundusz odpowiednimi dowodowymi, zgodnie z ciężarem dowodu wynikającym z art. 6 k.c.

W niniejszej sprawie pozwany wskazał, iż należność z tytułu udzielonego kredytu konsumenckiego na zakup aparatu fotograficznego spłacił, a ewentualne zobowiązania powstały z tytułu korzystania z wydanej karty kredytowej.

Powyższe jest o tyle istotne, iż powód nie wykazał, by umowa o limit została wypowiedziana pozwanemu, a zatem by wierzytelność na mocy postanowień tej umowy stała się w całości wymagalna i aby powód w związku z tym mógł dochodzić zwrotu kapitału, odsetek umownych, ustawowych oraz karnych. Co istotne z zapisów umowy wynika, iż limit udzielany w wysokości 1000 zł, na 11 miesięcy, upływający z ostatnim dniem roboczym 11 miesiąca kalendarzowego od daty otwarcia Limitu. W § 5 czytamy, iż kredytobiorca będzie dokonywał spłat Kapitału, odsetek, prowizji i opłat od Limitu w miesięcznych ratach, płatnych najpóźniej w dniach spłaty limitu. O wysokości kwoty minimalnej spłaty za dany miesiąc Bank informuje w zestawieniu operacji. Z zapisów tych wynika, iż wysokość zadłużenia z karty nie jest oczywista gdyż uzależniona jest od wysokości i terminu skorzystania z przyznanego limitu. Informacji w powyższym zakresie strona powoda nie dostarczyła, a zatem nie sposób dokonać oceny prawidłowości wycień. Nie można pominąć również i tego, że pełnomocnik powódki wskazywał, iż 2.342,81 zł – stanowi niespłaconą kwotę z tytułu udzielonego kredytu odnawialnego, a z postanowień umowy wynika, iż kredyt ten został udzielony w wysokości 1000 zł.

Jak już wyżej wskazano okolicznością potwierdzającą lansowane przez powódkę fakty nie mogą być – w kontekście zajętego stanowiska przez pozwanego – wyciągi z zapisów księgach rachunkowych prowadzonych przez fundusz sekurytyzacyjny. Niewystarczające w okolicznościach sprawy, wbrew twierdzeniom apelacji, było również powołanie się przez stronę powodową na bankowy tytuł egzekucyjny. Co do zasady przyjmuje się, iż bankowy tytuł egzekucyjny wystawiony na podstawie art. 96 ust. 1 Prawa bankowego jest dokumentem prywatnym. Jednak zgodnie z art. 95 ust. 1 Prawa bankowego ma on moc prawną dokumentu urzędowego o tyle, o ile stanowi wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, tj. odzwierciedla informacje zawarte w tych księgach.

Według art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym do dnia 19 lipca 2013 r., księgi rachunkowe banków, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzone pieczęcią banku mają moc prawną dokumentów urzędowych.

W zakresie oceny nadania mocy prawnej dokumentów urzędowych wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w sytuacji, kiedy służą one jako dowody w postępowaniu cywilnym, wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 15 marca 2011 r. (sygn. akt P 7/09, opubl. OTK-A 2011/2/12). Trybunał zauważył, iż w postępowaniu cywilnym pozwany konsument ma słabszą pozycję procesową, ponieważ toczy spór z podmiotem profesjonalnym. Nawet jeśli konsument

korzysta z pomocy pełnomocnika procesowego, ma znacznie mniejsze możliwości przeprowadzenia dowodów na potwierdzenie swoich twierdzeń. Powód występujący z roszczeniem wobec konsumenta nie musi bowiem na zasadach ogólnych udowodnić przyczyny powstania dochodzonej wierzytelności oraz jej wysokości, wystarczające jest przedstawienie sądowi wyciągu z ksiąg rachunkowych banku, który nie zawiera szczegółowych informacji. Konsument w takiej sytuacji może co prawda kwestionować prawidłowość treści dokumentu urzędowego, jednak może być to utrudnione, ponieważ w odróżnieniu od banków i przedsiębiorców konsumenci nie mają obowiązku prowadzenia własnej rachunkowości ani też dokonywania obrotu pieniężnego w formie bezgotówkowej z wykorzystaniem rachunku bankowego, co prowadzi do osłabienia pozycji procesowej konsumenta i w konsekwencji może skutkować brakiem możliwości obrony, a nawet zasądzeniem świadczenia nieodpowiadającego istniejącej wierzytelności. Dlatego też Trybunał Konstytucyjny uznał, iż art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 131, poz. 1075), w związku z art. 244 § 1 i 252 k.p.c. ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.), w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Jasnym zatem jest, że sam bankowy tytuł egzekucyjny nie mógł stanowić podstawy do ustalenia istnienia i wysokości długu pozwanego. Tym samym Sąd Rejonowy nie naruszył przepisu art. 328 § 2 k.p.c.

W tych też okolicznościach rację należy przyznać Sądowi I instancji, iż powód nie wykazał w wyniku jakich zdarzeń powstało zobowiązanie, od jakich należności i za jaki okres należne są odsetki i w jakich stopach procentowych. Sąd Rejonowy zatem nie naruszył ani przepisu art. 232 k.p.c., ani też przepisu art. 6 k.c.

Mając na uwadze powyższe argumenty Sąd Okręgowy, na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda.